GODZIENNA

Ner 29. ROK 1833 CZWARTEK 31 STYCZNIA

Gazeta Krakowska

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych. o god. 10 przed południem w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA.
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5
Ner pojedynczy..gr: 10
Za donie:od wier. gr:15

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na O ° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na O° 0,		Therm:	Higro-metr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI
7	27	4. 487	-- 0-2	-- 5,0	Pu: zachodni mocuy	Pochmurno	
29. 12	„	3. 003	-- 3,2	3,0	„ „	„	
3	„	2. 374	-- 3,3	3,3	„ Wichr	„	Snieg.
9	„	3 130	-- 0,4	-- 3,5	„ mocny	Chmury	

Część Urzędowa.

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego

D. 28 i 29 Stycznia 1832 roku.	1. Zł	1. gr	2. Zł	2. gr	3. Zł	3. gr	4. Zł	4. gr
Korzec Pszenicy..	16	15	14	15	13	15	10	—
— Żyta..........	8	24	8	—	7	15	7	—
— Jęczmie:...	7	15	7	—	6	15	6	—
— Owsa........	5	6	5	—	4	18	4	15
— Grochu.....	10	15	8	—	7	15	6	15
— Jagieł.......	—	—	31	15	28	—	24	—
— Rzepaku...	24	—	21	—	20	—	18	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali.

Pezkse. Kasprzycki. W.G.M. *Gołębiowski.* K. T.

LOTERYA KRAJOWA.

W 540 ciągnieniu dnia 23 Stycznia 1833 roku, w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały nnmera następujące:

4. — 86. — 60. — 14. — 23.

Przyszłe 541 Ciągnienie przypada dnią 6 Lutego 1833 roku.

Część Nieurzędowa.

POLSKA.

Warszawa 26 *Stycznia.*

Dnia onegdajszego u hrabiny Broncowej, Wielkiej marszałkowej, był świetny wieczór z tańcami, na którym znajdowali się JOO. Xięztwo Ichmość Warszawscy.

Od kilku dni w tutejszym sądzie kryminalnym wprowadzoną i sądzoną jest sprawa przeciwko bandzie Szczepana Muskuły, o rozmaite zbrodnie kradzieży, rabunku i morderstw, obwinionej, do której sto kilkadziesiąt osób wpływa.

FRANCYA.

Paryż 15 *Stycznia.*

Powszechnym jest domysłem że zjazd Króla Francuzów z Królem Belgów ma na celu polityczne widoki.

Lafayette zupełnie przyszedł do zdrowia.

Literatura niemiecka co raz się bardziej upowszechnia we Francyi: Uczeni zajmują się gorliwie przekładem klassyków germańskich, we wszystkich znaczniejszych domach utrzymują nauczycieli niemieckich, a damy

pierwszego tonu mówią językiem Szyllera. Odbyt książek niemieckich jest w Paryżu tak wielki, iż xięgarze Heildeloff i Campe nie mogą ich dość sprowadzić; filozoficzne i historyczne dzieła najwięcej znajdują kupców.

(K. H.)

Znany poeta Lamartine podróżujący we wschodnich krajach, został obrany deputowanym w obwodzie Dunkierki. Mianowanie xięcia Montebello posłem przy dworze Duńskim powszechnie się podobało, jest to młody człowiek starannie wychowany i posiadający języki. Małżonka jego jest bardzo uprzejma Angielka, córka P. Jenkinsona byłego deputowanego z Dover.

Utrzymują, że xiąże Broglie, któremu nie można odmówić znakomitego talentu w mowie ostatuią razą improwizowanej względem xiężnej Berry, nie bardzo zgodne z duchem teraźniejszego porządku wynurzył twierdzenie. Zgodzono się w prawdzie poprzednio, aby xiąże wystawił niebezpieczeństwo, jakieby process xiężnej Berry mógł za sobą pociągnąć, ale wzmianka o setnych tysiącach nieprzyjaciół rządowych, którzyby z tej okoliczności korzystać chcieli, nie najlepsze zrobiła wrażenie. O zdaniu w tem względzie Króla nic jeszcze nie wiemy; opuścił on pierwej Paryż udając się na północ, niż xiąże Broglie mównice izby deputowanych.

(G. W.)

ANGLIA.

Londyn 16 *Stycznia.*

Na wczorajszém zgromadzeniu właścicieli akcyi zachodnio indyjskich kanałów, rozdawano półroczną dywidendę po 2 procent, pomimo że ostatnia po 3 procent wynosiła. W skutek tej straty w zarobku kompanyi spadły te akcye na wczorajszej giełdzie z 116 na 76, a zatém o 40 procent.

Pisma torysowskie wyrażają: »Codziennie niebezpieczniejszemi stają się zabiegi niektórych osób w Irlandyi, spodziewamy się więc, iż rząd, a nawet nowo reformowany parlament, użyją przeciw temu nadzwyczajnych środków zaraz przy rozpoczęciu narad.«

Z nadesłanych listów z Nowego-Jorku do dnia 14 grudnia, wyczytujemy następujące wiadomości: »Wydział prawodawczy Południowej Karoliny, zniósł nie tylko taryffę cła przez najwyższą władzę Zjednoczonych Stanów, za porozumieniem zastępców narodu ustanowioną, i potwierdził akt takowej annihilacyi, lecz nadto wydał drugie prawo, w którém rozporządza wojskowe środki obrony, na wypadek, gdyby był do opłaty takowego cła zmuszony.

Izba reprezentantów Georgii, postanowiła jeszcze na dniu 29 listopada wydać okólnik, którym wezwała prowincye: Wirginią, Północną i Południową Karolinę, Alabama, Tenesse i Mississipi, na zgromadzenie krajów południowych, dla naradzenia się nad powyższemi systematami cła. — Pocieszającą jest rzeczą przyjęte na tém zgromadzeniu postanowienie 102 głosami przeciw 51, mocą którego samowolne jednej prowincji zniesienie taryffy, jako przeciwne konstytucyi i zgubne, odrzucono; popędliwe i burzliwe środki Południowej Karoliny naganiono, i wszystkich współobywateli o tak zgubnéj polityce objaśniono.

W Charleston zgromadza właśnie rząd związkowy znaczną siłę zbrojną. Najbliższe wiadomości zapewne doniosą nam: czyli rzeczywiście przyjdzie w tym kraju do wojny lub nie?«

Gazeta *Times* wspomina o odezwie prezydenta Zjednoczonych Stanów, i taką czyni uwagę: »Jeżeli kiedykolwiek jakie wezwanie do rozsądnego towarzystwa, mogło bydź więcej nad inne przez swoje wymowę wyrachowane, dla uczynienia przyjacielskiej perswazyi, i dla pogodzenia umysłów obywateli, do obustronnej jedności i do powszechnego znoszenia się, to pewnie jest taką odezwa, o której wspominamy. Przywiedzione zasady przez jenerała Jakson, mogłyby nawet rządowi W. Brytanji za wzór posłużyć w tém przesileniu, które, kto wie czyli nie nastąpi, przez owo nowowymyślone i chytre wymaganie zniesienia unii. Wrzask takowy jest prawdziwie dowcipny, lecz zimni i czartoscy są oszczercy, którzy takowy najprzód wymyślili i wspierali. Krzyk o to przeistoczenie angielskiego państwa, jest równie takiém, jak pogrożenie Południowej Karoliny, odłączenia się od unii amerykańskiej, wezwaniem swych mieszkańców do popełnienia widocznej zdrady kraju, i do wdania się w wojnę domową. Połączenie królestw jeszcze bardziej, niżeli Zjednoczonych Stanów, nie jest tylko samém nazwiskiem napisaném na pargaminie, aby według upodobania przez jednę lub drugą stronę mogło bydź zmazane. —

Jeżeli Irlandya na zawołanie jednej wewnętrznej fakcyi oderwać się może, dla czegóżby także Szkocya niemiała mieć swego parlamentu w Edinburgu; lub czemuby Wallia nie mogła otrząść z siebie jarzma saskiego i cieniów swych celtyjskich przodków wzbudzić? — Wśród umiarkowania godnego podziwienia i oględności, nie wahał się jenerał Jakson, ani na chwilę zapowiedzieć w swojem postanowieniu środki do zmuszenia nieposłusznych obywateli Południowéj Koroliny, gdyby przez ich ciągły npór do tego zniewolonym został. Ze zbliży się godzina rozłączenia tych dwóch krajów, nie podlega wątpliwości, lecz niech to nie uskutecznia się nagle i gwałtownie, ale jak przyjdzie ten czas, niech oddzielą się zgodnie, aby rezultat mógł bydź szczęśliwem. *(G. C. W.)*

NIEMCY

Monachium 13 *Stycznia.*

Karol Waltl, urodzony w Wasserburg, Dr. medycyny etc., zatrudniał się od kilku lat wydoskonaleniem w chemicznych i naturalnych umiejętnościach, teraz wynalazł w Angsburgu, mieszaninę z metalu i ziemi, która oświeca, jest przezroczystą, i ze względu nadzwyczajnego swego blasku, może służyć za zwierciadło, daje się równie przelać na różne sztuki i użyć do przyozdobienia meblów, — Ten młody uczony, przedsiewziął najprzód, bez wszelkiéj cudzéj pomocy, i jedynie dla rozszerzenia swych wiadomości, pieszą podróż naukowę do Hiszpanji, Węgier, Czech i Saxonji, przez co zbogacił chemją różnemi nowemi i interesownemi wynalazkami.

Z Kolonji piszą pod dniem 12 t. m.: „Ze względu statystycznego warto jest wiedzieć jaki wpływ miały belgjisko-holenderskie nieporozumienia, na handel węglami i żeglugę na rzecce Ruhr. Przed rewolucją belgjiską, przynosił dochód z cła na rzecce Ruhr rocznie 50,000 talarów, a myto od śluz 10,000 talarów. W roku 1832 uczynił dochód cła na téj rzecze 102,513 talarów, a myto od śluz 22,833 talarów; zatem więcej niżeli drugie tyle. Przez śluzę na rzecze Ruhr w Mühlheim przeszło w 1832 roku, 8686 statków naładowanych węglami; ładunek ich wynosił 8,546,644 centnarów; — jeżeli porachujemy centnar węgli po 5 srebrnych groszy, więc sam dochód kopalni węgla przynosi rocznego dochodu przeszło półtora miliona talarów. Transport, cło, ładowanie i wyładowanie, oraz inne koszta porachować można do pół miliona talarów. Czyliż się można teraz dziwić, że właściciele kopalni węgli i handlarze na rzece Ruhr, nie mało wina spijają za zdrowie pana Potter. *(G. C. W.)*

HISZPANIA.

Madryt 3 *Stycznia.*

Stronnictwo liberalistów, którego wstręt od dawniejszego rządu powszechnie znany, połączyło się ściśle z teraźniejszém ministrerium, a to ułatwiło utłumienie ostatnich rozruchów.— Ostatnie wypadki przyspieszą bez wątpienia zwołanie kortezów. *(K. H.)*

TURCYA.

Stambuł 8 *Stycznia.*

Odebrane tu wiadomości z teatru wojny nie zawierają żadnych ważnych wypadków. Po ostatniej porażce, jakiej doznał W. wezyr od Ibrahima baszy pod miastem Konia, wojska egipskie żadnych nie zrobiły poruszeń.

Dnia 2 stycznia zgromadziła się u Chorsew baszy, wielka rada, któréj sam sułtan przewodniczył. Na radzie tej postanowiono odwołać klątwę przez Muftego rzuconą na Mehmeda Ali, tudzież przychylić się do życzeń jego i nadać mu baszostwo Syryi. Z temi propozycyami wyprawiono poselstwo do Alexandryi, które Austrya, Anglia i Rossya popierają przez swoich nadzwyczajnych posłanników.

W tym samym czasie wysłano deputacyą do głównej kwatery Ibrahima baszy, aby go zawiadomić o rozpoczętych układach. — Tak ważne i stanowcze pośrednictwo każe się spodziewać prędkiego zawieszenia broni, a następnie stałego pokoju.

Pocieszne te wiadomości przywróciły dawne zaufanie mieszkańców w rządzie i zapewniły spokojność stolicy. *(D.A.)*

AMERYKA POŁUDNIOWA

Vera-Cruz 1 *Grudnia.*

Jenerał Santa-Ana doniósł nam przez gońca, że przed kilku dniami stanął z 8000 wojska w Huehuctota, 14 mil na północ od Mexyku; że jenerał Bustamente stoi z 2000 ludzi 2 mili od Tula, a 8 mil odniego, oraz,

że jenerałowie Montezuma i Cuesta, znajdywali się d. 12 t. m. z 2000 ludzi koło San Juan del Rio, przeszło 15 mil od stolicy, gdzie stoi 3000 ludzi.— Drugi goniec z Orizaba przywiózł wczoraj wiadomość o kapitulacyi jenerała dywizyi Bringas, w skutku której oświadczył się za jenerałem Pedraza.

(G. C. W.)

Rozmaitości.

Xiąże Reichstadt.— Pod tyn napisem berliński polityczny tygodnik zawiera co następuje: »W krótce wyjdzie w Paryżu biografia xięcia Reichstadt przez byłego ministra Karola X. pana Montbel. Autor opowiada w tem dziełku, że w krótce po jego przybyciu do Wiednia przyjechał tam pewien znakomity mąż pozornie z zupełnie inną missyą wysłany, celem robienia xięciu Reichstadt propozycyi, które jednak po kilkakrotnem usiłowaniu na niczem spełzły. Najważniejsze aytykuły konstytucyi, nowemu Cesarzowi ofiarowanej, były następujące: Cesarska godność jest dziedziczną. Cały zarząd podlega jego kierowaniu. Religia katolicka, jest przez większą część Francuzów wyznawana, jest panującą. Budżet zwyczajnych wydatków głosują na lat kilka. Monarcha może wybierać dziedzicznych parów, rozdawać tytuły i ordynacie. Prawo wybierania reprezentantów zostaje rozciągnięte na wszystkich Francuzów, obywatelskie prawa posiadających i podatki płacących. Żaden z wyborców nie podlega złożeniu przysięgi. Wybieralnemi są 30 wyborców obwodu, którzy największe podatki płacą. Wybrany niemoże bydź zewnątrz własnego obwodu zamieszkałym. Wolność druku, co się tyczy politycznych przedmiotów, pytań rządowycb, poruszeń wojska, dla miasta Paryża zostaje pod dozorem 5 parów i deputowanych, dla departamentów zaś pod 3 członkami z conseils generaux; sądy przysięgłych wyrokują o przekroczeniach przeciw tym postanowieniom. Te propozycye przedłożono xięciu Metternich, końcem udowodnienia chęci rządzenia nie prawienia teoryi (qu'on voulait faire gouvernement et non de la doctrine.) Cesarz Austrjacki miał na to odpowiedzieć: »Nigdy dobrowolnie nie uczynię kroku niezgodnego z mojemi zasadami. Za nadto kocham mego wnuka, abym go miał wystawiać na polityczne doświadczenia.» Xiąże Reichstadt odparł: »Niechcę bydź igrzyskiem stronnictw.» Xiąże Metternich: »Jest to wcale fałszywa myśl, chcieć przywrócić Buonopartyzm bez Bounopartego (faire du Buonopartisme sans Buonoparte). »Nie wiemy czy zupełnie czy po części jest to opowiadanie prawdziwem, zawsze jednak zasługuje na uwagę.»

(G. C. W.)

Doniesienia.